

Karaktärisering och kulturhistorisk värdering

Ljungby kyrka

Ljungby socken i Ljungby kommun
Kronobergs län

Smålands museum
David Fuchs

Inledning

Bakgrund och syfte

I samband med upprättandet av vård- och underhållsplaner för kyrkor i Växjö stift har Smålands museum på uppdrag av BSV arkitekter & ingenjörer AB i Värnamo genomfört en karakterisering och kulturhistorisk värdering av Ljungby kyrka. De kyrkor som berörs är de som tillhör Svenska kyrkan och omfattas av kulturminneslagen, dvs. kyrkobyggnader som är tillkomna före utgången av år 1939 och ytterligare några som skyddas genom särskilt beslut av Riksantikvarieämbetet. Arbetet bekostas av medel från den kyrkoantikvariska ersättningen. Karakteriseringen och den kulturhistoriska värderingen syftar till att användas som underlag för vård- och underhållsplanen.

Nedanstående material består av en historik över kyrkobyggnaden, en beskrivning av exteriör och interiör samt en kulturhistorisk bedömning. Arbetet har varit uppdelat i en fältdel med inventering samt arkivgenomgång. De aktuella arkiv som gått igenom har främst varit läns museets topografiska arkiv och Antikvarisk- topografiska arkivet, Riksantikvarieämbetet i Stockholm. Uppgifter har vidare hämtats från aktuell litteratur däribland hembygds litteratur. De redovisade arkivuppgifterna utgör en sammanfattning av genomgångna arkiv och ska inte ses som en komplett beskrivning i kyrkobyggnadens historia.

Kulturhistorisk bedömning

En kulturhistorisk bedömning är aldrig definitiv utan kontinuerligt föremål för omvärderingar. Bedömningen utgår från såväl den enskilda kyrkobyggnadens värden som kyrkomiljön i sin helhet, men också till värden i förhållande till andra kyrkobyggnader i stiftet och övriga landet. Inför varje planerad förändring skall tillstånd inhämtas från länsstyrelsen och varje ärende behandlas där från fall till fall. Den kulturhistoriska bedömningen utgör underlag för beslut om vilka åtgärder som kan vara berättigade till kyrkoantikvarisk ersättning

Kortfattad historisk beskrivning

Ljungby socken omnämns i skriftliga källor 1301 och benämns då ”iuxta Liongby” Ljungby kyrka uppfördes 1858-59, troligen utifrån ritningar utförda av Albert Törnqvist, 1854. Invigningen skedde den 8 september 1861 och förrättades av biskop Henrik Gustav Hultman. Kyrkan ligger högt belägen mitt i Ljungby stad. Kyrkan ersatte en medeltida stenkyrka belägen på den gamla kyrkogården strax väster om den nuvarande kyrkan. Den gamla kyrkan revs i samband med att den nya uppfördes. Kyrktomten kring nya kyrkan är utformad som en park med trädplanteringar och har aldrig nyttjats som kyrkogård. Kyrkan kostade, förutom slitet från en mängd dagsverkare, 21 000 riksdaler Banco. I början av 1900-talet byggdes en ny kyrkogård norr om samhället.

Exteriör

Ljungby kyrka är uppförd i sten med ett rektangulärt långhus. Kyrkan ligger i öst-västlig riktning med absidialt kor i väster och torn i öster. Väggarna är utvändigt spritputsade och avfärgade i en ljusgul kulör med slätputsade fönster-, dörrumfattningar, hörnmarkeringar och listverk. Sockeln är av natursten. Utvändigt mäter kyrkan 37,4 meter på längden och 17,4 meter på bredden och med en vägghöjd på 7,2 meter.

En bred naturstenstrappa kantad med enkla svartmålade räcken leder upp till den kalkstensbelagda kyrkplatsen framför tornets östentré. Kyrkan ligger på en svagt upphöjd platå i fonden av Storgatan i Ljungby omgiven av gräsbevuxna ytor och en krans storvuxna träd av slagen lönn, lind, kastanj, rönn, björk och alm.

Tornentrén är försedd med en kraftig trappa av natursten och enkla tjärbrända smidesräcken. Portarna är av ek med dörrvred av koppar. Entrén markeras av en kraftig rektangulär slätputsad omfattning upptill utsmyckad med två i putsen försänkta och förgyllda likformiga kors. Omfattningen utgörs av två slätputsade risaliter som i överdelen binds samman av ett enkelt listverk. Ovan entrén sitter en inmurad håll försedd med förgylld text vilken lyder ”BYGGD UNDER HANS MAJ:TS KONUNG OSCAR DEN 1:TS REGERING ÅR 1857”.

Tornet är försett med kvadratiska urtavlor i samtliga väderstreck samt dubbla, spetsbågiga, kopparklädda ljudluckor vilka vetter åt norr, söder och öster. På den södra och norra sidan har tornet byggts till med en halvrund tourell försedd med ett långsmalt spetsbågigt blyspröjsat fönster och kopparklätt tak. Tornets hörnband är slätputsade och under takfoten löper en spetsbågefris. På torntaket vilar en kopparklädd oktagonal glasad lanternin försedd med fyra gavelrösten samt en högrest tornspira. På spirans topp står ett förgyllt kors.

På långhusets östra gavel i höjd med orgelläktaren sitter på var sida om tornet ett kvartscirkelformat, blyspröjsat fönster vilket förser läktaren med ljus. Ovan tourellernas konformade tak i höjd med tornets första avsats sitter ett litet spetsbågigt fönster. På tornets södra och västra fasad finns en antydning till såväl svart som röd algpåväxt.

Mitt på södra långsidan ligger kyrkans andra entré utformad med dubbla träportar med vardera tre speglar målade i samma gröna kulör som fönstren. Dörrbladen är upphängda med kraftiga smidesgångjärn. I anslutning till sydentrén har man anlagt en sluttande ramp i galvat stål. Över porten sitter ett spetsbågigt fönster. Entrén flankeras av två svarta lyktstolpar krönta med en glasad lanternna.

Långhuset har fem fönsteraxlar med högresta spetsbågiga 3-lufts-fönster med antikglas. Den rikliga trä och blyspröjsningen för tankarna till ett sirligt masverk. Fönstren sitter en aning indragna i fasaden med svagt sluttande solbänkar av kraftig svartmålad järnplåt.

Långhusets sadeltak liksom taket på torn, tornspira, korabsid och sakristia är belagt med kopparplåt. Långhusets tak har försetts med ståndrännor och stuprör av koppar. Stuprören mynnar ovan mark och är försedda med en brun lövsil av plast vilken i sin tur ansluter till den nedlagda markdräneringen. I mötet mellan vägg och tak sträcker sig ett kraftigt slätputsat listverk. Under listverket löper en slätputsad spetsbågefris utformad i likhet med den på tornet. Listverket återfinns även på kyrkans östra gavel var sida om tornet.

I takfoten ovan sydentrén samt ovan fönstret i kyrkans nordöstra hörn finns lodräta sprickor i putsen. I sydvästra hörnet är det vitputsade hörnbandet missfärgat av vattenläckage från stupröret av koppar.

Absiden är halvrund med koniskt tak och hängrännor och stuprör av koppar. De tre spetsbågiga blyinfattade fönstren är försedda med glasmålningar. Fönstren är av samma storlek som kyrkans övriga fönster men utförda med en betydligt mer sparsam spröjsning. Runt absidens takfot löper ett listverk samt en spetsbågefris i likhet med de på långhus och torn.

I nordvästra hörnet av långhuset ligger kyrkans rektangulära sakristia vilken försetts med en halvrund tillbyggnad i väster. Sakristian liksom tillbyggnaden har smala stående rektangulära fönster. Mitt på den halvrunda tillbyggnaden sitter ett smalt, högst och spetsbågigt fönster. En stenlagd ramp leder upp till sakristians dörr i norr. Taket är av koppar och försett med ståndränna. Fasaden av slammad tegelsten är avfärgad i samma gula nyans som kyrkan. Grunden är gjuten med grov synlig ballast och passar väl ihop med kyrkans naturstensgrund.

Den gamla kyrkogården är belägen ca 150 meter nordväst om den nuvarande kyrkan. Den omgärdas av en stenmur som på västra, norra och östra sidorna är utformad som en terrassmur. I Ljungby finns dessutom en nyare skogskyrkogård anlagd år 1919 med ett kapell, ritat av länsarkitekt Th Bergentz 1929, samt en kyrka. Annelundskyrkan uppfördes ursprungligen som församlingens nya gravkapell men invigdes som kyrkobyggnad den 2 juli 1972 av biskop Olof Sundby. Kyrkan är ritad av arkitekten Hans Lindén och skall till formen påminna om Noaks ark. Våren 2002 försågs kyrkan invändigt med målningar av Ljungbykonstnären Sven Ljungberg. Målningarna skildrar paradiset och Jesu lidande under hans Golgatavandring.

Exteriört har Ljungby kyrka varit föremål för ett antal förändringar vilka mer eller mindre tydligt satt sin prägel. Den första i raden skedde 1926 utifrån förslag framtaget av arkitekten A Wiman. Kyrkans fasad avfärgades i en rödaktig ton och kyrkportarna ersattes med portar av ek. År 1950 ersattes korabsidens tak av järnplåt med koppar och tornets ljudluckor byttes ut mot jalousier.

Under den omfattande renovering som företogs mellan åren 1964-65, utifrån ett förslag framtaget av arkitekten Kurt von Schmalensee, revs sakristian och en ny större med källare uppfördes på samma plats. Tornets toueller tillkom och skiffertaket på kyrkans sadeltak ersattes med en koppartäckning. Tornspiran höjdes med ca åtta meter, dessutom fick tornet ett nytt urverk vars runda urtavlor ersattes med dagens kvadratiska och de korsformade

blinderingarna i putsen var sida urtavlor avlägsnades. Fasaderna på Ljungby kyrka putsades om och avfärgades.

Vid den senaste renoveringen 1992 avfärgades kyrkans fasad på nytt i samma kulör som tidigare och förgyllningen på stentavlan ovan östra entrén samt på tornets kors och utsmyckningar förnyades. Lacken på kyrkans ekportar avlägsnades och dörrarna behandlades istället med olja. Fönstren vilka tidigare felaktigt målats med en plastfärg rengjordes och ströks med linoljefärg.

År 1929 lät man uppföra ett gravkapell på Ljungby nya kyrkogård. 9 år senare, 1938 förändrade man kyrkogårdens kvartersindelning. I samband kyrkans renoverings 1964-65 så lät man också uppföra en klockstapel på Ljungby nya kyrkogård. En utvidgning av nya kyrkogården åt norr och väster ägde rum år 1970. Samma år lät man uppföra ett nytt gravkapell vilket senare kom att invigas som kyrkorum. 1998 företog man en trädförnygring på Ljungby gamla kyrkogård. Utseendet på Ljungbys skogskyrkogård kom att förändras i samband med stormen Gudruns härjningar i januari 2005 då ett flertal av kyrkogårdens träd vräktes omkull.

Interiör

Direkt innanför portarna i vapenhuset har man låtit uppföra ett modernt vindfång i glas och koppar. På väggen var sida om vindfånget har man satt upp en klädhängare. I anslutning till vapenhusets norra vägg har man anordnat ett bokbord samt utrymme för försäljning av vykort. På motstående vägg hänger en blankpolerad stentavla med förgylld text vilken i korta ordalag beskriver när kyrkan uppfördes, invigdes och vilka förändringar den genomgått. Taket i vapenhuset är utformat som ett kassettak och golvet är belagt med stora plattor av hyvlad kalksten. Utrymmet i den norra touellen nyttjas som lektrum. I den södra utbyggnaden finns en spiraltrappa av sten vilken leder upp i tornet till ett förrum till läktaren samt till ett inrett rum som används i samband med körövningar. Från förrummet leder en trappa vidare upp i tornet. Vid foten av trappan i touellen har man inrymt en toalett. Läktaren är av brandsäkerhetsskäl avstängd för kyrkibesökare då den bara har en uppgång.

Mellan vapenhuset och kyrkorummet sitter dubbla svängdörrar. Varje dörr har fyra dörrspeglar och är målade i en vit kulör. Under läktaren på var sida om dörren har man ställt upp utställningsskärmar där man bland annat visar alster från kyrkans barnverksamhet. Under läktaren i norr står en klotformad ljusbärare. På väggen som vetter mot vapenhuset hänger två trearmade mässingslampetter. På den norra väggen hänger en äldre nummertavla och på den södra två snidade träskulpturer.

Läktaren bärs upp av fyra kraftiga gråmarmorade pelare. Taket under läktaren är utfört av breda vitmålade bräder. På läktaren står en orgel med gråmålad nyklassicerande fasad och förgyllda dekorationer i form av två harpor och två fyrpass samt överst en stor förgylld uppstigande sol. På läktarens södra sida är bänkinredningen bevarad medan man på den norra sidan ersatt bänkarna med lösa stolar. Det lutande golvet gradänger är belagda med en grå heltäckningsmatta. Läktarbarriärens guldinramade speglar är målade i nougatbrunt och skiljs åt av grönmålade pilastrar med rödmarmorerad fyllning. Underst på barriären löper ett listverk målat i rödbrunt, ockra och mörkblått. Läktarbarriärens mittparti skjuter fram över kyrkans mittgång.

Den öppna bänkinredningen delas av mittgången och södra tvärgången i tre kvarter, det norra kvarteret med arton bänkrader och det södra med sju rader i det främre och nio i det bakre. Bänkarna är målade i en ljusgul kulör vilken strukits med en tunn ljusbrun lasyr och försetts med mörkröda detaljer samt sittdynor klädda i ett rött tyg. Bänkarnas ryggstycken har lämnats utan lasyr.

Belysningen i kyrkan utgörs av nio lampetter och sex ljuskronor. Två mindre ljuskronor är placerade framme i koret och fyra större hänger över bänkkvarteren. Golvet i hela kyrkorummet liksom i koret är belagt med hyvlade kalkstensplattor.

Vid den södra entrén har man uppfört ett vindfång av trä med dubbla dörrar utformade i likhet med portarna mellan vapenhuset och kyrkorummet. Vindfånget är utfört med gråmarmorade pilastrar och ett överliggande listverk.

Altartavlan i Ljungby kyrka utgörs av en 12 kvm stor guld- och glasmosaik av konstnären Sven Ljungberg vilken skildrar de 13 stationerna på Via Dolorosa och uppståndelsen. Mosaiken har lagts på en konstruktion av armerad betong. Bildsviten omfattar ett 70-tal figurer i röda, blå, gröna och grå färger komponerade mot en bakgrund av guld i tre nyanser. Glasmosaiken vilar på ett kraftigt betongfundament vilket försetts med en hylla av kalksten.

Altaret står framskjutet i koret mitt under triumfbågen. Ovan altaret i övre delen av triumfbågens valv hänger ett medeltida triumfkrucifix. Korabsidens hjälmvalv liksom kyrkorummets tunnvalvda vitmålade tak är försett med dekorativa blomstermålningar och korta bibeltexter. I mötet mellan långhusets vägg och det tunnvalvda taket löper ett vitmålat listverk. Kyrkan upplevs väldigt ljus med sina stora högresta fönsteröppningar, vitmålade väggar och tak.

Utmed korets norra vägg står kyrkans predikstol försedd med ljudtak och en kalkstenstrappa med uppgång från koret. Predikstolens färgsättning går huvudsakligen i nougatbrunt och grått med inslag av röd marmorering. Spegelarnas dekorationer utgörs av törnekronan, korset och lagtavlorna samt hjärtat med korslagda pilar. Ljudtaket är försett med snidade tofsar och en förgylld pärlstavsfris. Nedanför predikstolen står en medeltida fabeldjursfunt i sandsten med cylindrisk skål försedd med åtta rundbågar och djurreliefer. Vart hörn på dopfontens kvadratiska fot markeras av ett människohuvud.

I korets nordvästra hörn står ett ståndur och i motstående hörn står kyrkans kororgel vars fasad täckmålats i en mörkblå kulör. På korväggen vardera sidan om altaret hänger kyrkans nummertavlor. De ljusa tavlorna hänger centrerade på ett rektangulärt gråmarmorerat väggfält. Korabsidens tre fönster är försedda med glasmålningar föreställande Petrus och Paulus, Moses och David samt Jesus med en ängel. I korgolvet bakom altaret finns ett rektangulärt gallerförsett hål ur vilket det ständigt strömmar in luft. Gallret är dekorerat med en grön bladslinga.

Altaret är utfört med en kraftig bordsskiva av kalksten placerad på ett stabilt underrede av trä. Altaret omges på tre sidor av ett gracilt knäfall med svarvade detaljer vars knäfall och armstöd klänts med ett rött tyg. Väggfälten under fönstren i koret är dekorerade med arkitektoniska målningar. Framför väggen står två rader med lösa stolar. Vid triumfbågens södra fot står en träskulptur föreställande Maria och Jesusbarnet utförd i nära nog naturlig storlek.

I sakristian finns ett arbetsrum, utrymmen för förvaring samt ett mindre mottagningsrum vilket tillkom vid sakristians senaste utvidgning. Den halvrunda väggen i tillbyggnaden har försetts med slingrande blomstermålningar av konstnären Sven Ljungberg. I mottagningsrummets tak hänger en mässingskrona. Under sakristian finns ett källarutrymme vilket kan nå antingen via trappor eller medelst hiss.

Färgen på kyrkans norra och södra vägg flagnar likaså på listverket i mötet mellan vägg och tak. Inför den senaste reoveringen konstaterades att väggarna behandlats med något preparat för att motverka kritning, troligen silikonolja. Man valde därför att inte behandla väggarna med en traditionell kalkfärg då denna inte skulle kunna fästa på det feta underlaget. Istället valde man att grunda väggarna med Credo Interiör Slipgrund och sedan måla med en emulsionsfärg. Denna behandling visade sig heller inte vara så lyckad då färgen inte lyckades få fäste på den behandlade ytan och man står nu inför det faktum att ytputsen måste fräsas bort ned till ett djup av ca 2-3 mm innan man kan påföra ny kalkputs och avfärga den med en traditionell kalkfärg. En teknisk besiktning har genomförts av Sven-Olof Hjort, Teknisk Målerikonstult i Södertälje. Han har också utarbetat ett restaureringsprogram inför en kommande ommålning.

Interiören i Ljungby kyrka är kraftigt förändrad i samband med reoveringarna utförda 1899, 1926, 1964-65 och 1997-98.

Vid 1899 års reovering omgestaltades kyrkorummet i sekelskiftesstil med bland annat en öppen bänkinredning och kvadermålningar på kyrkorummets väggar samt en kassetindelning av taket i långhuset. Vid samma tillfälle försågs korfönstren med glasmålningar av R Callmander.

Idag är det tunnvalvda taket dekorerat med målningar av A Munthe och A Ross vilka tillkom i samband med 1926 års interiöra reovering. Vid samma reovering, utformad av arkitekten A Wiman, tillkom vindfången i anslutning till kyrkans entréer liksom en helt ny el- och värmeanläggning. Golvet i kyrkan byttes i sin helhet ut mot ett nytt trägol. I vapenhuset anordnades nya uppgångar till läktaren. Kyrkorummets väggar målades om i en svagt gult nyans och altaret liksom altarringen förändrades. Fönstren kompletterades med innanfönster.

Sitt nuvarande utseende har kyrkan huvudsakligen från 1964-65 års reovering vars omfattande arbete skedde under ledning av arkitekten Kurt von Schmalensee. Vid denna tidpunkt tillkom den öppna bänkinredningen, liksom kalkstensgolvet med värmeslingor och kyrkan luftfuktningsanordning. Omgestaltningen av korpartiet med ett nytt fristående altare, omflyttningen av predikstolen, den nya altartavlan i form av en triptyk i glas- och guldmosaik utförd av konstnären Sven Ljungberg, samt en ny altarring härrör från denna reovering. Likaså vapenhusets glasmålningar av Jan Brazda utfördes vid den här reoveringen. I tornet lät man i samband med reoveringen inreda ett förrum till läktaren liksom ett övningsrum för kyrkokören. I kyrkorummet installerades en förstärkanläggning med magnetslinga och på orgelläktaren ett nytt orgelverk.

Vid den senaste reoveringen 1997-98 skedde en omfattande restaurering och konservering av långhusets och korets bildmåleri. Korets omgestaltning innebar bland annat en utökning av korgolvet med en meter varvid kyrkorummets första bänkrad avlägsnades. För att tillskapa mer utrymme kring altaret flyttas detta fram i koret medan Ljungbergs altartriptyk sköts längre bak i koret. Triumfkrucifixet hängdes upp ovan altaret i korbågens krön och dopfunten flyttades till sin nuvarande plats i korets norra del. Nummertavlornas fält på korväggen

marmorades och bänkinredningen målades om i en ljus ockra med mörkröda detaljer. Sakristian försågs med en halvcirkelformad tillbyggnad vars inre väggar dekorerades med en slingrande blomstermålning av Sven Ljungberg. Tanken bakom det nya utrymmet var att inreda ett mottagningsrum. I sakristian installerades dessutom en hiss till den underliggande källaren. Toaletten i vapenhuset handikappanpassades och kalkstensgolven maskinskurades och såpades. För att förbättra säkerheten i kyrkan inmonterades ett brand- och stöldskyddslarm dessutom skedde en allmän översyn av kyrkans befintliga värme-, vatten-, avlopps- och ventilationssystem.

Inventarier

Till kyrkans viktigare inventarier hör en medeltida fabeldjursfunt, en madonnabild från 1300-talet, ljusarmar från 1600-talet, träskulpturer och krucifix från 1700-talet, en dopskål i mässing från 1700-talet, ljuskronor och ljusstakar från 1700-talet, en mässhake från 1700, kalkdukar från 1796 och 1800-talet, kalk och patén från 1803, sockenbudstyg från 1831 samt en smidd brudkrona från 1934 utförd av juvelerare S Malmström, Ljungby.

Då den nya kyrkan i Ljungby uppfördes såldes stora delar av den gamla kyrkans inventarier på en offentlig auktion varvid läktarbarriärens tolv apostlar inköptes av auktionsförrättaren som i vittnes närvaro skall ha sönderhuggit dem till ved. Dopfunten som nu står i den nya kyrkan fann ingen ägare på auktionen utan kom under en längre tid att tjänstgöra som vattenbäcken för kyrkfararnas hästar.

Kulturhistorisk bedömning

Ljungby kyrka har under årens lopp varit föremål för en rad förändringar vilka kommit att förändra såväl dess exteriöra som interiöra karaktär.

Dominerande inslag i exteriören är förändringen av tornet vilken skedde i samband med renoveringen 1964-65 då tornspiran höjdes med ca 8 meter och de tidigare runda urtavlor ersattes av dagens kvadratiska. Påtagligt är också tillbyggnaden av tornets två toueller liksom ombyggnaden och utökningen av kyrkans sakristia. De exteriöra förändringarna har dock skett med stor arkitektonisk skicklighet och i samklang med kyrkans karaktär varför kyrkans nyklassicistiska prägel kunnat bevaras. Exteriört bör man därför vid framtida renoveringsprogram eftersträva ett vidmakthållande av kyrkans rådande karaktär.

Interiört präglas Ljungby kyrka framförallt av 1920- och 1960-talets renoveringar utformade av arkitekterna Adolf Wiman och Kurt von Schmalensee. Förändringarna har varit många och kyrkans inre karaktär upplevs idag därför något splittrad. Dominerande inslag är den öppna bänkinredningen med 1990-talets mustiga färgsättning i gult med vinröda detaljer liksom Sven Ljungbergs altartavla i glas- och guldmosaik vilken intar en framträdande position i kyrkorummet. Påtagligt är också det omgestaltade korpartiet med sitt nya fristående altare och nya altarring. Bytet av golvet i kyrkorum och vapenhus från det tidigare av trä till dagens kalkstensgolv har givit kyrkorummet en mer monumental karaktär. Den fritt stående läktaren utan underbyggnader bidrar starkt till kyrkorummets luftiga och rena känsla.

Vapenhuset med sin nya luftsluss och de inredda utrymmena i tornets toueller liksom sakristians utrymmen känns moderna på gränsen till profana medan kyrkorummet uttrycker en

mer ålderdomlig och andlig karaktär. Detta är dock ett samspel som fungerar väl kanske just för att det är en stadskyrka vilken frikopplad från omgivande kyrkogård får en mer profan karaktär.

Av den ursprungliga inredningen är det praktiskt taget bara predikstolen, orgelläktaren och orgeln som bevarats i orört skick och det som idag, tillsammans med de högresta fönstren och den ljusa färgsättningen, kraftfullast bidrar till att vidmakthålla kyrkans nyklassicistiska karaktär. Ljungby kyrka visar genom sina många förändringar på ett tydligt sätt upp olika decenniernas syn på kyrkoreoveringar.

Kyrkan har genom ett olyckligt val av väggbehandling vid den senaste restaureringen 1997-98 ådragit sig omfattande skador i färgskiktet på innerväggarna där färgen släpper från sitt underlag, ett tillstånd som ger kyrkan ett slitet uttryck och bör åtgärdas.

Genom att Ljungby kyrka varit föremål för ganska omfattande ingrepp såväl i interiören som i exteriören kan kyrkan tåla ett visst framtida förändringstryck. Vid den fortsatta hanteringen av kyrkan och framtida förändringar är det likafullt angeläget att förändringarna sker med beaktande av kyrkans nyklassicistiska karaktär.

Händelseregister

1858-59	-	Kyrkan uppförd
1873	-	Orgel byggd av C Elfström, Ljungby
1885	-	Insättning av kaminer i kyrkan
1899	-	Exteriör och interiör renovering
	-	Innerväggarna förses med kvadermålning
	-	Långhustaket målas i kassettindelning
	-	Ribbmarkering i korvalvet
	-	Bänkinredningen förändras till öppen
	-	Korfönstret förses med glasmålningar utfört av R Callmander
1926	-	Exteriör och interiör renovering, arkitekt A Wiman
	-	Avfärgning av fasaderna i rödaktig ton
	-	Vindfång uppsatta vid ingångarna
	-	Nya kyrkportar av ek
	-	Nytt trägolv och ny trossning i hela kyrkan
	-	Trossning av innertaket
	-	Fönsterbågar kompletterade med innanfönster
	-	Installation av elektrisk belysning, komplettering av befintlig armatur
	-	Installation av värmeanläggning
	-	Nya uppgångar till läktaren i vapenhuset
	-	Ändring av altare och altarring
	-	Ommålning av kyrkorummet, väggarna avfärgades i gult, lister och omfattningar i vitt och taken försågs med dekorationsmålningar mot en vit botten utfört av A Munthe och A Roos
1929	-	Gravkapell uppfört på Ljungby nya kyrkogård
	-	Restaurering av medeltida triumfkrucifix som skall placeras i Ljungby nya begravningskapell, utförd av konservator Sven Sundbaum

- 1938 - Nytt orgelverk av J Grönvall
- Förändring av nya kyrkogårdens kvartersindelning
- 1948 - Restaurering av träskulpturer
- 1950 - Exteriör renovering
- Korabsidens tak av järnplåt ersattes med kopparplåt
- Tornets ljudluckor ersatta av jalousier
- Installation av elektrisk klockringning
- 1951 - Konservering av madonnabild, 6 bilder från 1700-talet, 2 ramar, en nummertavla från 1700-talet samt en dylik från 1800-talet och 8 läktarbröstfyllningar.
- 1964-65 - Exteriör och interiör renovering, arkitekt Kurt von Schmalensee
- Rivning av den befintliga sakristian
- Uppförande av ny större sakristia med källare
- Vapenhusets utrymme utökat genom två runda tillbyggnader s.k. toureller
- Nytt koppartak
- Förhöjd tornspira med ca åtta meter
- I tornet inryms ett förrum till läktaren samt ett körrum
- Läktaren ombyggd
- Nytt tornur med helautomatiskt urverk, nya fyrkantiga urtavlor, avlägsnade av de i putsen omgivande korsformade blinderingarna
- Omputsning och avfärgning av fasaderna
- Trägolven ersatta med kalkstensgolv
- Golvet försett med värmeslingor för uppvärmning enligt förslag utarbetat av Värmetekniska konstruktionsbyrå, Ljungby
- Kyrkan försedd med luftfuktningsanordning
- Förstärkaranläggning med magnetslinga för hörselskadade
- Korpartiet förändrat med fristående altare och ny altarring
- Predikstolen flyttad och försedd med trappa från kyrksalen
- Ny bänkinredning
- Ljuskronorna omhängda
- Interiören ommålad, innertakets målningar renoverade av konservator Sven Wahlgren
- Altarprydnad i glas- och guldmosaik av Sven Ljungberg
- Glasmålningar på fönster i vapenhuset av Jan Brazda
- Orgelverket ombyggt av T Lindegren, Göteborg
- Klockstapel på Ljungby nya kyrkogård
- 1965 - Kyrkan återinvigd efter närmare 15 månaders omfattande renovering
- 1970 - Utvidgning av skogskyrkogården i Ljungby åt norr och väster samt uppförande av nytt gravkapell
- 1967 - Konservering av äldre inventarier utförd av konservator Sven Wahlgren
- 1987 - Konservering av tre kalkdukar av taftsiden, Textilsektionen, RAÄ

- 1988 - Konservering av panelmålning i absid, triumfkrucifix samt Mariaskulptur
- 1992 - Exteriör renovering
 - Avfärgning av fasaden i samma färg som tidigare
 - Ny förgyllning på stentavla ovan entrén
 - Fönster rengörs från plastfärg målas med linoljefärg
 - Ekportar rengörs från lack och oljas
 - Förgyllning av tornets kors och utsmyckningar
- 1994 - Renovering av mässshake i violett sammet från 1890-talet, Skånehantverk Textil HN, Landskrona
- 1997-98 - Interiör renovering
 - Golven maskinskurats och såpas
 - Restaurering av ytskikt, bildmåleri och inredning i vapenhus, torn, långhus och kor
 - Konservering, nedtvättning av takmålningarnas limfärgsbotten, ommålning med matt linoljefärg, rengöring och retuschering av figurmotiv i långhusets och korets tak. Rengöring av väggdekorationer samt rengöring och retuschering av predikstolen.
 - Rengöring och färgfästning av medeltida madonna med barn från 1300-talet och triumfkrucifix från 1300-1400-talet
 - Triumfkrucifix med tillhörande Kristusfigur hängs upp i korbågen
 - Dopfunten flyttad till korets norra del
 - Ny kororgel i korets södra del
 - Södra portalens omfattning målas vit med marmorering i pilasterfälten
 - Spegel i koret där nummertavlorna hänger marmoreras
 - Toalett i vapenhuset byggs om och handikappanpassas
 - Ljungbergs altartriptyk skjuts en aning bakåt mot absidväggen och fundamentet förses med mosaik
 - Ny skåpinredning för äldre utställningsföremål i vapenhuset
 - Borttagning av första bänkraden i kyrkorummet i anslutning till koret
 - Bänkinredningen målas om i en ljus ockragul ton med detaljer i vinrött
 - Korgolvet utökas ca en meter
 - Ett mottagningsrum byggs till på kyrkans sakristia, förses med målningar av Sven Ljungberg
 - Altaret flyttas fram i koret
 - Installation av hiss i sakristian ned till källaren
 - Installation av brand- och inbrottslarm
 - Översyn av befintlig el, värme, vatten, avlopp och ventilation
- 1998 - Trädföryngring på Ljungby gamla kyrkogård
- 1998 - Tillstånd till placering av kororgel i korets södra del